

כניסת שבת:
ירושלים: 18:30
ת"א: 18:45
חיפה: 18:47
באר-שבע: 18:37

יציאת שבת:
ירושלים: 19:42
ת"א: 19:44
חיפה: 19:44
באר-שבע: 19:44

יריית פתיחה / אישי פרי

אך האם מדובר רק בעניין סימבולי; איל מול איל? נראה שיש כאן רמז עמוק בהרבה:

אתה רואה למולך, כמו בחלום את היהודים אברהם הלמן מגטו טרזין, או משה וינטרטר מפיוטרקוב, שמביעים גבורת-נפש עילאית על מנת לתקוע בשופר דווקא שם - בגיא הצלמוות הנאצי. (ראו י"ד וש"ס). יהודי-עמל המה היהודים הנזכרים - לא יהודים של הוד, אך ברגע האמת, הם מגלים גבורה הרואית-משהו. ועדיין תוהה הינך, הקורא והמתוודע, כמוני: גבורה נאצלת זו מניין להם? האם הם אינם חוששים מידו הארוכה והברברית של קצין האס-אס הגרמני הדרוך?

אלא, כך דומה שמעתי ממורי רבי הרב יצחק אזרחי, גבורה זו יסודה ב'עקידת יצחק' של אבינו אברהם, אשר הטביעה בקרב דורות דורות של הבאים אחריו חותם נפשי עמוק וצרוב של מסירות נפש עילאית למען רצון האלוקים - ודיכוי כל רגש אישי-אנוכי במקביל.

עקידה זו, כבר כתבו, השרישה בגנים היהודיים מוטיבציה עמוקה למסירות נפש עבור ערכים יהודיים. היא נטעה אף בקרבנו, הישראלים של 2013, כוחות ייחודים הגלומים בנו לרסק את ה'אני' הבהמי ולהתמסר באורח אבסולוטי ומוחלט לרצון הבורא.

1. דמעת היונה

היונה שדגרה על ביציה הזעירות ברחוב פרי-חדש בבירה ברוגע, חשבה, אולי, כי לעולם חוסן. אך בשעה 12:36 של ליל שלישי השבוע, הגיע כותב השורות למקום וקטע את השלווה הזו. הוא טיפס על סולם מאורך, והכה קלות באמצעות מוט על הפלורוסנט מעליו נחה היונה וביציה הטריות, בכדי לקיים מצוות "שילוח הקן". היונה אכן נענתה לקריאה וחגה בקופצניות אופיינית מעלי, עד שדה מהאזור לחלוטין. "בספרים נאמר", פנה אליי ירושלמי-טיפוסי ושה בפניי כלוחש-סוד, "שלמחרת, כאשר היונה מגיעה למקום ומגלה כי בניה נעלמו ונושרות דמעות לחות מעיניה, אלו מעוררות רחמים גדולים בשמיים".

המצווה הזו, אותה קיימתי במצוות אימי תחי' אשר פקדה עליי לקיים זאת כ"סגולה לזיווג הגון", העלתה בי אסוציאטיבית את מצוות תקיעת השופר שנקיים בימים הקרובים - ביום ראש השנה, שיבוא עלינו לטובה ולברכה.

השופר, אותו קרן של איל, נבחר בקפידה. מאיל יהיה בדווקא, כדי לעורר את זכרונו ההרואי של יצחק אבינו, שאיל המיר את שחיתתו.

השבוע בגליון:

4

נוקב:

כך מפקירה ירושלים אלפי נוסרים לחסדי הרחוב!

מרגש:

מכתבים להקב"ה!

3
2

מרתק:

'עקידת יצחק' 2013!

מקורי:

שיר 'קרליבכי' גנוז לראש השנה נחשף!

4

מיוחד:

כתב ערוץ 1, אורי רווח, מגולל לראשונה

את סיפור חייו!
רק ב'פרשניית השבוע'!

גליון "פרשניית השבוע" - כי יהודי - זה חווייה!

עורך ראשי: הסופר אישי פרי. יועץ תוכן: יצחק העברי. הגהה: שמוליק כהן. לקבלת הגליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867.

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

בכל איש ואשה מבני-עמנו גלום הוא אותו כח חבוי ששם הקוד שלו הינו 'עקידת יצחק'. אברהם הלמן או משה ויטנרטור מהמחנות הם רק מיקרו קוסמוס.

מענה נראה, כי משמעותה של תזכורת עקידה זו בתפילה ראש השנה בנוסח של 'ועקידת יצחק היום ברחמים תזכור', לא באה היא רק לתזכורת היסטורית שמבקשת את רחמי הבורא על בניו בזכות אותה פעולה נשגבה. יתרה מזו: היא היא הערובה לכך שאכן נבטיח את שינוי-הכיוון הרוחני שנדרש מעימנו בימים אלה ולעתיד לבוא.

שכן, עומד הוא היהודי לפני קונו ביום המשפט השנתי - ראש השנה, בברכיים כושלות. נרעש הוא ונפחד. חדל-מעשים. מהיכן יוכל להבטיח לבוראו כי ישתדל מעתה לפתוח 'דף חדש'? מהי הערבות הביטחונית להשתפרות מעשיו העכורים? בשביל זה מגיעה עקידת יצחק, שמזכירה כי היא קיימת גם ברגע זה. היא אפוא מנוע רב-תעצומות שבכוחו לחולל את המהפכה האישית בקרבנו.

והיהודי, בראשה וראשיתה של שנה, יאחז בשופר של איל, כמו האיל שהיה תמורה לעקידת יצחק. שופר זה לא יעמוד רק כעניין סימבולי. איננו רק תזכורת של עבר עתיק - אלא גם של הווה חי. הוא התקווה של כולנו להשתנות. להיות טובים יותר.

האיל של עקידת יצחק לא עומד רק אז, ליד המזבח, עם אברהם אבינו. הוא איתנו היום. הוא הכח שלנו להשתנות. הוא צוק-הביטחון שאנו מציגים בפני האלוקים.

***

באורח מפתיע, מתבונן רבי זלמן סורוצקין, מהמנהיגים החרדיים הבולטים בעידן קום המדינה, ביום ראש השנה נעלמה לה מצוות "עלייה לרגל" למקדש שבירושלים. האם יום גורלי ומתוח שכזה בו "ספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפנינו" אינו דורש תחינה יתרה במעוז האלוקים בהררי-ציון?! הוא שואל.

מכאן מפיק הרב סורוצקין ולמד, כי אכן אין צורך במקדש ביום זה, כי האלוקים עצמו יורד כביכול אל עמו, ושוכן בקרבם - כמו במקדש. אותן השפעות, סמביר הרב סורוצקין, שהיו במקדש, קיימות אף כאן!

דברים אלו מעניקים נופך לתמיהה שעלתה ברעיוני: בימי תפילה נעלים אלו של ראש-השנה, אנו מבקשים מהבורא ש"וידע כל פעול כי אתה פעלתו". איש לא דורש הכרה עמוקה בבורא, עד כדי אימוץ המצוות המעשיות הנדרשות מתוקף כך. די אפוא רק בידיעה עקרונית על קיומו. האמנם כן?

אך אם בראש השנה עסקינן, והאדם כמו במקדש שרוי, אין צורך יותר מזה; שכן נמצא הוא האדם במקום שנושב בו רוח - והחומר נעדר ממנו. מדובר בטריטוריה מלכותית בה היהודי נמצא, ודי רק להכיר ולדעת במצב, כדי להתעלות ממנו..

***

איחולי לאלפי הקוראים ולכל בית ישראל: שנה טובה ומתוקה, שנת עשייה פורה ומילוי-משאלות!

בגדר מצוות תקיעת שופר

מרן הרב מבריסק" (רבי יצחק זאב סולובייצ'יק) תמה היה על נוסח פרקי התפילה הנאמרות טרם תקיעת השופר בראש השנה: "קולי שמעת, אל תעלם אזנך לרווחתי ולשוועתי". לכאורה, תמה, מה כלל ההקשר בין ה"שוועה" והתפילה לתקיעת השופר - שהינה מצווה שכרוכה בפעולה בלבד.

מכאן הוא הוכיח, כי אכן יש בתקיעת השופר אקט של "תפילה" ותחינה, ומשום-כך יבקש התוקע בשופר שתעלה תפילתנו לרצון לפני אדון-כל.

אכן, עדיין יש מקום ללטש תובנה זו - מה משמעותה של "תפילה" זו, שמוצאת את דמותה בתורת פעולת מצווה קלאסית?

הדברים יובהרו לאור יסוד שלמדנו במשנתו של רבי שמשון פינקוס, רבה של אופקים ("נפש שמשון"). כי השופר מהווה צעקה שאין לה מילים, כבן שלקה בייסורים באורח פתאומי והוא גונח גניחה היסטורית וספונטנית, כזו שאין לה אפילו שהות למילים.

***

הרא"ש, אחד מגדולי הראשונים, (מסכת ראש השנה אות י') מביא מחלוקת בין הראשונים בסוגיית נוסח ברכת תקיעת השופר: האם מברכים "על תקיעת שופר" (רבינו תם) או "לשמוע בקול שופר" (ראבי"ה). כלומר: האם עיקר המצווה הינה ב**שמיעה** או בתקיעה.

יש ללבן מדוע לגבי התקיעה הנוסח הינו "על...", ואילו לגבי השמיעה הנוסח הינו "ל...". ובעינינו נרחיב בזה.

ורבים תמהו, מדוע אם המצווה הינה בתקיעה ישנה חובת נוכחות במקום; מדוע ששליחות לא תועיל?

ונראה בברור: כי אין כאן פעולה טכנית בעלמא, אלא תקיעה, ותקיעה בהעדר שמיעה איננה "תקיעה" כלל. ואם לא שמע האיש הקול, כלא תקע.

שאלה: הימים הנוראים בפתחנו. האם יש לרב קהילה/ עיר גם תפקיד חינוכי בימים אלו?

תשובה:

"תפקידו של רב הוא 'מורה הוראה': קודם כל 'מורה' ואחר כך 'הוראה'. זה ההגדרה היהודית של הרב מדור-דור. ולכן רבנים רבים מסתובבים בבתי-ספר בימים אלו ומרצים בפני התלמידים אי אפשר לבקש המסד רשמית כשביקשנו, בתחילת דרכי, אגף מיוחד שיטפל ויהיה אחראי על הפן החינוכי, אמרו לי: 'כאן אל תיגע - זה שייך למשרד החינוך, יש שם אגפים, תורני, דתי, והשאר'. אגב, גם בצה"ל כך - כשהרבנות הצבאית התחילה להתעסק בנושאים חינוכיים בא קצין חינוך והעמיד אותם על המקום, רק לאחרונה קיצצו להם בתקציבים.

"אנחנו רואים רב כמחנך. אבל לא כל רשויות המדינה רואים זאת כך. כך או כך, אנחנו משתדלים רבנים להיכנס לבתי ספר, מעודדים רבנים להיכנס לבתי ספר. חשוב שרב השכונה, מתוקף תפקידו, יהיה לו קשר עם ילדי השכונה, באמצעותו יוכל הנער לשאול שאלות את הרב שאלות מחוץ למסגרת בית הספר. הקשר בין הנער לרב השכונתי, הוא נדרש, הוא בריא והוא טוב".

*הדובר הינו הרב הראשי לישראל לשעבר. מתוך ראיון שהוענק לגיליון 'פרשן' (ת' השבוע) בסוכות תשע"ב.

אלומת
אור
בג'ונגל
הישראלי

נקודה טובה

"מכתבים להקב"ה"...

"מכתבים להקב"ה", כך קרא הרב אורייה שטיין ז"ל, האברך החרדי שהתייסר בייסורי-איוב עד שהלך לבית עולמו, לצרוח המכתבים האישיים שכתב לאלוקיו.

טרם הניתוח האחרון שיכריע את חייו של הרב שטיין, שחלה במחלת הסרטן בעינו, ביקש מהרופאים בבית החולים במנהטן - בו שהה, כי יאותרו להשכיב את הדפים מתחת למיטת הניתוחים.

הם, מצידם, הביעו סירוב תקיף. לא יעלה ולא יבוא. "החדר צריך להיות סטרילי", נימקו באבירות-לב של רופאים. רק לאחר שכנועים והפצרות מרובות, ניאותרו. ממזיטה זו, מיודענו לא קם. ולאחר הניתוח, כאשר חיפשו את המכתבים, חיפוש אחר חיפוש, לא נמצאו. נעלמו בלא-היו.

"כנראה הקב"ה אכן לקח אותם..", הסביר הנוירולוג הנכרי בהשתאות תמה. (מסר למערכת: עובדיה סירי).

אם גם אתם נחשפתם ל'נקודה טובה' בלב הג'ונגל הישראלי, פנו למערכת בהקדם!

תרבות - ספרות - דעות

שיר חדש של קרליבך לחגים/ חשיפה

שיריו של ר' שלמה קרליבך, הפכו כבר מזמן לחלק מהזווית החגים. די לכם לערוג למקדש עם השיר "שמחה ארצך? הפעם, כנראה יש תגלית: קבלו את שיר "וידע כל פעול", שיר נדיר מאוצרו של "הרב המרקד" שנחשף השבוע על ידי תלמידו, ר' שלמה כ"ץ. כמו תמיד, גם השיר הזה - הפשוטני כל-כך - מלא כיסופין ותקווה.

הזמר שלמה כ"ץ, הינו זמר מוכר ומוערך במוסיקה היהודית - לא מעט בזכות עבודת המחקר השורשית שלו לגילוי אוצרות מוסיקליים נדירים של ר' שלמה קרליבך זצ"ל שטרם זכו לתהודה ציבורית ראויה. עם השנים שחלפו מאז פטירתו, מתברר שכל מאות ניגונים המוכרים, הינם מעט מאוד מכמות הלחנים העצומה שהלחין בפועל. למרות שלא זכה כמעט להכיר את קרליבך בחייו, הוא נתפס על העניין והחל במחקר מעמיק לגילוי האוצרות המוסיקליים הגנוזים. אחד הניגונים שגילה ופרסם, הוא 'ניגון נשמה' הנודע שהפך ללהיט לפני מספר שנים.

לפני קרוב לשנה, ביארציטי ה-18 של קרליבך - הוא שחרר את השיר לשנה הבאה - לחן נדיר ולא מוכר של קרליבך מתוך פרויקט שלם של שירים וניגונים שכאלה, עליו החל לעמול ובו צפויים להתארח מספר אמנים כמו: אחיו-איתן כ"ץ, יהודה סולומון מלהקת המושב ואחרים.

בימים אלה נשלמות ההכנות להוצאת האלבום החדש לקראת שבת, הצפוי להכיל 11 שירים וניגונים של ר' שלמה זצ"ל שטרם פורסמו. "אלו הם ניגונים שזכיתי למצוא לאורך השנים, זמן אסיפת הארכיון שאנו עוסקים בה כבר קרוב ל71 שנה" - מספר שלמה על ההכנות להוצאת האלבום.

לקראת הימים הנוראים, משחרר שלמה כ"ץ סינגל נוסף ברוח ימים אלה. וידע כל פעול - אשר מילותיו לקוחות כמוכן מתפילות הימים הנוראים, הוא ניגון שחובר בתחילת שנות ה-60 שככל הידוע ר' שלמה שר רק מספר פעמים מועטות.

השיר הוקלט ומוקסס ע"י עמית גולן בירושלים, כאשר הביצוע המיוחד של שלמה כ"ץ נותן לו טעם חדש ומרגש, סוחף וממכר.

תודות ליוסף ארנפלד - יח"צ אמנים, על המידע.

רפואה והלכה

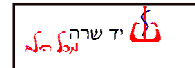
שאלה: עיוורון או שיגעון; מה חמור יותר מבחינה הלכתית?

תשובה:

לכאורה נראה היה כי עיוורון חמור יותר הלכתית, בהיות וכולל בתוכו לעיתים גם שיגעון (ודאי כאשר מגיח לפתע באורח פתאומי).

אך דומה, כי גמרא ערוכה ומפורשת (נדריים פא, א) עוסקת בזה. הגמרא קובעת כי לבישת בגדים סרוחים - נעדרי כביסה, חשובה יותר כלפי דין "עינוי" מהעדר רחיצת הגוף, וזאת משום שבגדים סרוחים מביאים לשיגעון ואילו העדר רחיצה מביאה לעיתים לידי עיוורון. ומתברר ברורות כי שיגעון נחשב בהרבה מאשר עיוורון.

אגב, יש בנות-טעם להביא כאן דברי המשנה בשבת (כט, ב) ממנה משתמע כי דיכאון וכל שיגעון דומה, חשוב הוא ל"פיקוח נפש" בשבת - המתיר כל מלאכה רלוונטית שאסורה בשבת דרך-כלל.

המדור בחסות:

פינת האיחולים

מזל"ט!!

ברכת מזל"ט לבית לחבר יקר ואהוב, אציל מידות תרומיות וזך-רעיון, איש-תורה, אלי סלומון יחי' עם ארוסיו באחרונה עם מירי מוריה תחי' יהי-הבית גדל על יסודותיכם הנאמנים!

עיתונאי 'יום ליום'

אקטואליה / ישראל פרץ

תחקיר ענק ב'יום ליום': כך מפקירה עיריית ירושלים אלפי נושרים לחסדי הרחוב המסוכן

השבוע צפוי להתפרסם תחקיר מקיף וענק על סוגיות הנוער הנושר בבירה, ממנו עולה כי אלפי תלמידים - לאו דווקא חרדים - נמצאים במצב נשירה ברחובות הבירה, ואין דואג להם. לפי מידע שמגיע למערכת 'יום ליום' העירייה משקשקת לנוכח העדויות המובאות בכתבה. בכתבה מובאות עדויות מסמרות-שיער על תלמידים רבים מרשתות חינוך שונות בעיר שלא שבים לביתם בצהריים, אלא משוטטים ברחובות בחוסר-מעש בהעדר חום משפחתי. לצד זאת, גם גורמים עירוניים שפועלים בתחום החינוך מעידים על הזנחה מתמשכת כלפיהם, ואי התייחסות נאותה לצרכיהם. "ירושלים נתונה במשבר חינוכי עמוק", אמרו הגורמים ל'יום ליום'. כאמור, בעירייה רועדים מהתחקיר שעשוי לזעזע את המערכת, ובתגובה ששיגרו לביטאון ש"ס הצרו על העוינות שניכרת לאורך הכתבה, ואף קובעים כי אשר מישאלי, מחזיק תיק קידום הנוער, ודאי מכיר את ההתקדמות בתחום שחוללה העירייה. מה מגוחך, שבכתבה עצמה הוא עצמו מרואיין, והוא קובל קשות על יחס העירייה לנושרים. אז האם העירייה שמה דברים בפיו של חבר המועצה החרדי? תשיבו אתם..

לכל עת/ שיר לראש השנה אליהו ישראלי - מוסקבה

על חטא שחטאנו בעת ללדת,
ולא התחשבנו בקצבאות הילדים
ועל חטא שחטאנו בעת למות
והשתוללנו בשם קברות המתים

על חטא שחטאנו בעת לטעת,
ובשם העם והארץ עקרנו עצים
ועל חטא שחטאנו בעת לעקור נטוע
ושבע להתנתקות - עודנו מקללים

על חטא שהידרנו בעת להרוג
וקצת שכחנו את העת לרפוא,
על חטא שחטאנו בעת לפרוץ
את גדרי חכמים לא השכלנו לשמור

על שחשבנו שעת לבנות
מדובר על קידמה והתערות בהמון

על אויב שלקה
על חלב שנשפך
על טעות איומה כשאין עת לבכות

על ששכחנו כי עת גם לשחוק
על שמיהרנו בלא עת לספוד
על חטא שחטאנו בעת לרקוד
ולא הבחנו בין דם לליין טוב

על שהחמרנו בעת להשליך אבנים,
ועל שטענו שיש רק עת פנוס אבנים
על חטא, אוי על חטא של עת לחבוק,
ועל חטא ועל חטא של עת לחחק מחבק.

על עת לבקש את נרדף
ועל עת לאבד האמון
על עת לשמור על עצמינו בלבד
ועל עת להשליך את הכל על כולם

על שלא הבחנו שיש עת לקרוע
על שלא מיהרנו כשהגיעה עת לתפור
על שלא שמענו שיש עת לחשות
על שלא שמרנו על כבוד עת לדבר.

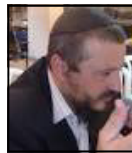
וגם לשנה הבאה שתבוא,
יש ראש השנה ותקופת מחילות
הלוואי שנבחין בעת לאהב
ובעת לשנא לא נפרזי בלי חשבון

לו אם בעת מלחמה ניפגש
אפילו מלחמת היצר או סתם
נזכה השנה שיעג הזמן
ועת של ש' לום כבר תבוא לעולם

אורי ישעי

נפגש אקראי עם צעיר חוזר בשאלה בבית-קפה ירושלמי,
השיב את אורי רווח, כתב ערוץ 1, לעולם היהדות, עד כי
הפך לחסיד חב"ד מן המניין המותפלל בדבקות עם קונו.
בראיון-תג ערב ראש השנה ל'פרשניי'ת השבוע' הוא
מספר על מהפך-חייו שהדהים את התקשורת הישראלית

שלהי '97. אל 'קפה מומנט' המפורסם, הממוקם מול מעון ראה"מ בבירה,
הזדמן, במסגרת עבודתו בערוץ 2, הכתב אורי רווח. בסמוך אליו ישב
באורח אקראי צעיר 'חוזר בשאלה'. "הצעיר דווקא דיבר בחום ואהבה
גדולה על חסידות חב"ד שאנשיה דואגים ומרעיפים אהבה על כל יהודי
באשר-הוא", נזכר רווח בשיחה ל'פרשניי'ת השבוע'. "הצעיר לקח אותי
להתוועדות חבדיו"ת, ושם מצאתי את שאהבה נפשי". לדברי רווח, תמיד
התעוררה בו התבוננות חיצונית על ייעוד ותכלית. אולם חב"ד הביאה אותו
לפנימיות הדברים.

אורי רווח (42), הוא אחד מהכתבים הבולטים והנוסטלגיים
בישראל. כבר בצעירותו שימש כתב של 'מעריב לנוער'.
לאחר מכן שימש גם כתב גל"צ לעבודה ורווחה, ואחר
שנסק לערוץ 2, משמש כיום כתב ערוץ 1 לרווחה
ולעיתים גם דת.

"הייתי רוצה ללמוד
בד' אמות של

שנת 2005, יזם הכנסת ספר תורה לבית הכנסת
שבבניין רשות השידור בשכונת רוממה בבירה. "זה
היה מעמד מרגש והיסטורי", מספר רווח. "השתתפו בו הרבנים: הרב שלום
ארוש, הרב דוד בצרי, וגם הרב ביגון ממכון מאיר".

ולמרות הכל, בשיחה עימנו מתוודה רווח, כי הוא לא רווה נחת מהמדיה
התקשורתית ככלל: "להגיד לך שמאוד כיף לי במדיה התקשורתית? ממש
לא. אני רואה בה שליחות. רק בגלל זה אני נשאר בתקשורת".

לשאלתנו האם יש אנשי תקשורת, שהוא רואה בהם אבן-דרך, משיב רווח:
"דן מרגלית, כמו עוד אחרים, בעיניי הם סמל. מדובר בהרבה מאוד אנשי
שמאל שהתפכחו מהלגיטימציה המתמדת שהעניקו לאויב והיום הם
קולטים שהוא רוצה לשבת במקומו על הארץ הזו. מרגלית אף חיבר ספר
על הנושא, הנושא את השם 'ההתפכחות'".

זה הזמן לשאול, אורי, מה החזון התקשורתי שלך?

"למען האמת, הייתי רוצה לחזור וללמוד בד' אמות של תורה, בלימוד מידי
בו קר. זה החזון שלי".
רווח, חסיד חב"ד כאמור, קובע את תפילתו מידי ליל שבת
ב'שטיבלאך' (חדרי תפילה הומים) של שכונת בית ישראל בירושלים, ועם
תום התפילה הוא סר לבית הכנסת של חב"ד בשכונה החרדית הישנה.
כחרדים, לא תמצאו שם מתפללים שילטשו עיניים באורח הזר - מבחינת
עיסוקו. הוא נראה חסיד מן המניין. השאלה המתבקשת הינה, איך כתב
ערוץ 1 החדש"י רואה את סוגיית ההסתה האנטי-חרדית הלוהטת
בתקשורת, ומנגד, איך הוא מתייחס לסוגיית ההסברה החרדית העולה
חדשים לבקרים. "זה ברור שהחרדים הם טרף תקשורתי קל", מודה כתב
ערוץ 1. "מחד, הם בקושי מגיבים, ומאידך קל להאשים אותם, כי הם אינם
צופים בתוכניות הללו ואין להם דרך להתגונן מפני האשמות. צריך לזכור
שהכתבים עושים זאת מתוך בורות". אז מה הפתרון? רווח: "תמיד אני
אומר שגדולי התורה צריכים לקבוע לנו דרך איך להתמודד מול הבורות
הזו. כי כאשר ניתן לאזן, חייבים לעשות זאת. צריך פשוט לשבת ולבחון
דרכי תגובה קבועים".

חזן המחלקה

"... אלא שבאותו רגע, נשמע מצדה השני של המחלקה קולה הקורא של אשה, אם לשלושה ילדים רכים, בשלבים האחרונים של מחלתה: "המשך בבקשה. הניגון הזה עוזר לי לשאת את הייסורים שלי. נותן לי כוח. המשך".

ישראל פרנקל נאנח והסתובב מעט על מיטת בית החולים. הכאבים לא הניחו לו. אבל לא זה מה שהפריע לו לישון. הוא הצטער משום שידע שבראש השנה הזה לא יוכל לשמש כחזן בבית הכנסת השכונתי כפי שנהג מזה שנים ארוכות.

שופרו של אברהם הלמן מגטו טרזין. באדיבות: יד ושם.

***

ישראל פרנקל לא היה חזן מקצועי, הוא צחק כשקראו לו כך. בשאר ימות השנה עבד כגזבר בחברה מסחרית קטנה. רק בראש השנה קבל על עצמו את התפקיד. לישראל היה קול ערב ולב רחב. הוא אהב אנשים ורצה לעזור לאלו שפנו אליו.

עניים שפנו אל ישראל, קבלו ממנו כסף ביד נדיבה לכן חזרו אליו שוב ושוב. ישראל מעולם לא סרב לאיש נצרך.

כשלא היה לישראל מה לתת, ביקש שיחזרו למחרת. המבקשים היו רגילים בדחייה של לך ושוב ולא תלו בהבטחתו תקוות גדולות. אולם ישראל היה נאמן להבטחתו:

אך יצא העני מביתו של ישראל, ובעל הבית יצא אחריו והלך למכיריו, לאסוף עבור המבקש, מבלי שהעני ידע את גודל הטרחה. למחרת, כשחזר העני, התבשר בפנים צוהלות שהכספים הגיעו.

כשביקשו ממנו בשכונה שלו לפני ארבעים שנה למלא את מקום החזן שחלה, הסכים בלי היסוס. ישראל מילא את מקום החזן כל כך בהצלחה, שבשנים הבאות לא רצו אנשי השכונה שלו לשמוע בכלל על חזן "מיובא".

***

קעת הסתובב ישראל במיטתו בחוסר מנוחה.

מה יעשו אנשי השכונה שלו? מי יחליף אותו בבית הכנסת?

לפני זמן מה חלה ישראל במחלה קשה ונזקק לניתוח. הוא קיווה שהניתוח יעזור לו להחלים כדי שלפחות לקראת ראש השנה יחזור הביתה. אך מצבו של ישראל הסתבך ומחלתו גברה.

במקום שיחזור לביתו, נאלץ להישאר בבית החולים שוכב במיטה ומתייסר. עוד מעט יחול ראש השנה ומה יהא על תפקידו בבית הכנסת, הרי מחכים לו שם...?

כזה הוא ישראל. כל עוד עמד על רגליו תמיד חשב על אחרים. וגם בשכבו במיטת בית החולים, המשיך לחשוב עליהם.

***

הגיע ראש השנה וישראל עדיין בבית החולים. אחת האחיות כבר שאלה אותו אם הוא רוצה עוד זריקה להקלת הכאבים, אך לא הכאבים מטרידים את ישראל. הוא רוצה כל כך להיות עכשיו בבית הכנסת "שלו" עם אנשי השכונה "שלו" שבחרו בו להיות חזן.

ישראל עצם מעט את עיניו. עוד מעט מתחילים בבית הכנסת את הפיוטים. אם אינו יכול להיות בבית הכנסת במציאות, לפחות יסגור את עיניו וילווה אותם במחשבתו. הנה עכשיו דופק שמעון הגבאי לאות "שקט" עוד מעט יהיה תורו לשאת את קולו בתפילה. ישראל נסחף אחר הרהוריו ולא הרגיש כי הרים את קולו בשיר.

קול נאה היה לישראל פרנקל, כשהיה בריא, נישא קולו הערב מקצה בית הכנסת אל קצהו. מתגלגל ומסתלסל, מתעמק פנימה אל תוך נפשו ומעלה ניחוח מעין עולם הבא. לא לחינם אהבו אנשי השכונה לשמוע את את ניגוניו של ישראל.

שכב ישראל פרנקל במיטת חוליו, הרים את קולו מעל ליסוריו ושר. צהלתו על פניו כאילו אין יסורים בעולם וכל כולו נכנס לתוך הניגון. שר ישראל פרנקל ומשך בקולו. . .

אלא שהגוף דרש את שלו. המחלה מיעטה את כוחותיו של ישראל פרנקל. ניסה להמשיך הלאה, כמימים ימימה, ולא הצליח. הניגון נגמר, וישראל פרנקל צנח מתוך עולם הנגינה חזרה לבית החולים ואל מחלקת החולים הסופניים.

לבו של ישראל פרנקל הזדקף. הנה, למרות מחלתו הוא יכול עדין לעזור, ממש פה, בתוך המחלקה.

שקט שרר במחלקה וריח כבד של תרופות נישא באוויר וחנק כל ניסיון התעלות. הכלים היו שבורים.

...אלא שבאותו רגע, נשמע מצדה השני של המחלקה קולה הקורא של אשה, אם לשלושה ילדים רכים, בשלבים האחרונים של מחלתה: "המשך בבקשה. הניגון הזה עוזר לי לשאת את הייסורים שלי. נותן לי כוח. המשך".

לבו של ישראל פרנקל הזדקף. הנה, למרות מחלתו הוא יכול עדין לעזור, ממש פה, בתוך המחלקה. בלי כוחות גופניים, הרים ישראל פרנקל את קולו בניגון. אותו אחד שסיים זה עתה. אלא שבמקום לשיר אותו פעם אחת כמקודם, חזר עליו שוב ושוב. ומפעם לפעם התגבר קולו כמעין המתגבר. ישראל פרנקל, כביכול, לא שר מתוך גרונו הוא. השכינה ששרתה למראשותיו של ישראל החולה תמכה במיתרי הקול החלשים ובגוף המיוסר. גבוה מעל גבוה התנשא לו הניגון ופרח באוויר העולם.

באותה שעה הייתה דממה במחלקה. ישראל פרנקל בקול החסד שלו הרים את כל החולים שם למעלה ועמו התנשאה למעלה מתנה חדשה: אהבת הזולת.

אם היו קטרוגים על עם ישראל באותו יום, הם בוודאי התנפצו על צלילי הניגון הזה.